

بررسی وضعیت ۹ دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

کد موضوعی: ۲۷۰

شماره مسلسل: ۱۵۰۹۰

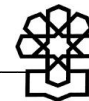
آبان‌ماه ۱۳۹۵

معاونت پژوهش‌های اجتماعی – فرهنگی
دفتر: مطالعات فرهنگی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۳.....	قوانین مصوب در حوزه فرهنگ در نه دوره قانونگذاری به تفکیک طرح و لایحه
۴.....	بررسی قوانین مصوب دوره‌های اول تا نهم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ
۱۷.....	تفکیک موضوعی قوانین مصوب نه دوره قانونگذاری در حوزه فرهنگ
۲۵.....	لوایح فرهنگی تبدیل شده به قانون در هر دولت
۲۶.....	منابع و مأخذ

بررسی وضعیت ۹ دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

چکیده

مجلس شورای اسلامی پس از انقلاب اسلامی مشتمل بر نه دوره قانونگذاری، مصوبات مختلفی را در حوزه‌های گوناگون از جمله حوزه فرهنگ به تصویب رسانده است. طبق تعاریف داخلی مجلس این حوزه دربرگیرنده بخش‌های مختلفی چون فرهنگ عمومی و ارشاد و تبلیغ اسلامی، رسانه و ارتباطات جمعی، زنان و خانواده، ورزش و جوانان، هنر، صنایع دستی و گردشگری است. بررسی عملکرد مجلس برپایه داده‌های مشروح مذاکرات طی دوره‌های اول تا نهم نشان می‌دهد حدود ۲۹۱۶ طرح و لایحه^۱ به تصویب رسیده است که از این تعداد حدود ۱۳۶ قانون به حوزه فرهنگ اختصاص دارد. این رقم معادل ۴/۷٪ از کل مصوبات نه دوره قانونگذاری را شامل می‌گردد.

داده‌ها حاکی است تعداد مصوبات فرهنگی و حوزه‌های قانونگذاری همواره از سیر منظم و منطق یکسانی پیروی نکرده است. به گونه‌ای که حوزه فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی با حدود ۲۸ درصد قانونگذاری دارای بیشترین قانون در حوزه فرهنگ بوده و جوانان و تربیت بدنی با ۱۱ درصد کمترین میزان قانون را دارا می‌باشد.

مقدمه

از ابتدای شروع به کار مجلس شورای اسلامی طرح‌ها و لوایح مختلفی در حوزه فرهنگ مورد بررسی قرار گرفته است. گزارش حاضر نگاهی به فعالیت‌های قانونگذاری در این حوزه انداخته و از این منظر به بررسی طرح‌ها و لوایح مصوب پرداخته است. در همین راستا کلیه طرح‌ها و لوایح مصوب در مجلس شورای اسلامی از دوره اول به تاریخ ۷ خرداد ۱۳۵۹ تا پایان مجلس نهم یعنی ۶ خرداد ۱۳۹۵ را شمارش و ثبت شده و تحلیل‌های اجمالی در این خصوص ارائه شده است. همچنین فهرستی از قوانین حوزه‌های مختلف فرهنگ به تفکیک موضوعی نظیر فرهنگ عمومی و ارشاد و تبلیغ اسلامی، رسانه و ارتباطات جمعی، زنان و خانواده، ورزش و جوانان، هنر، صنایع دستی و گردشگری که در ادوار نه‌گانه مجلس شورای اسلامی تصویب شده نیز ارائه شده است.

۱. عدد ۲۹۳۹ قانون مصوب که از سوی ریاست محترم دوره نهم مجلس شورای اسلامی اعلام شده است شامل مصوبات شورای انقلاب نیز می‌گردد.

ملاحظات روشی

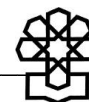
نحوه انتخاب طرح‌ها و لوایح مرتبط با حوزه فرهنگ بدین صورت بوده که اولاً طرح‌ها و لوایحی که به عنوان کمیسیون اصلی به کمیسیون‌های فرهنگی و یا ارشاد و هنر اسلامی ارجاع داده شده، در حوزه قوانین فرهنگی لحاظ شده‌اند و ثانیاً طرح‌ها و لوایحی که با مضمون فرهنگی به سایر کمیسیون‌ها ارجاع داده شده است نیز در قالب قوانین این حوزه قرار گرفته‌اند. از این منظر در ادوار نخست مشاهده می‌شود که تعداد زیادی از قوانین با محتوای فرهنگی و مرتبط با این حوزه در کمیسیون‌هایی چون قضایی و حقوقی، اقتصادی و یا حتی مسکن و شهرسازی نیز به تصویب رسیده‌اند.

نکته دیگر آنکه تا قبل از مجلس ششم امور فرهنگی در کمیسیون‌های متعددی پیگیری می‌گردید که مهم‌ترین آن کمیسیون ارشاد و هنر اسلامی بوده است، لکن در مجلس ششم کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی که یکی از کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی می‌باشد با هدف انجام وظایف محوله در محدوده فرهنگ و هنر، ارشاد و تبلیغات، صدا و سیما و ارتباطات جمعی، تربیت بدنی، جوانان، زنان و خانواده تشکیل می‌گردد.

لازم به ذکر است در این گزارش مبنای ثبت تاریخ تصویب کلیه قوانین، تاریخی مقرر شده که طرح یا لایحه مذکور در صحن علنی به تصویب رسیده و لکن تاریخ تأیید شورای نگهبان صرفاً در حکم و ملاک قانون شدن طرح‌ها و یا لوایح مدنظر بوده است. همچنین جهت اطمینان بیشتر کار علاوه بر فهرست موضوعی مندرجات مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی که اداره کل فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی آن را به چاپ رسانده، از منابع دیگر چون سامانه قوانین و مقررات مرکز پژوهش‌های مجلس نیز استفاده شده است.

نکته دیگر آنکه در انتخاب قوانین حوزه فرهنگ از قوانین با رویکرد موافقتنامه صرف‌نظر شده است و مواد قانونی مندرج در قوانین جامع و کلان چون قوانین و احکام برنامه توسعه و بودجه و قوانینی چون قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و غیره نیز مدنظر این گزارش قرار نگرفته است.

درخصوص کنوانسیون‌ها، تمامی قوانینی که منجر به پیدایش نهاد و یا عضویت جمهوری اسلامی ایران در مجامعی شده، در این گزارش لحاظ گردیده است. در مورد موافقتنامه‌ها نیز آن دسته که صرفاً از نوع موافقتنامه‌های همکاری فرهنگی و هنری و آموزشی بوده مورد بررسی قرار نگرفته، اما آن دسته از موافقتنامه‌هایی که موجب تأسیس مقر، سازمان و یا نهادی در کشور شده به دلیل مسائل تقنینی ثانویه چون ملاحظات بودجه‌ای، در گزارش حاضر درج شده است.

قوانین مصوب در حوزه فرهنگ در نه دوره قانونگذاری به تفکیک طرح و لایحه

در یک نگاه اجمالی طی نه دوره مجلس شورای اسلامی در مجموع ۲۹۱۶ قانون به تصویب رسیده است. سهم حوزه فرهنگ از این میزان معادل ۱۳۶ قانون می‌باشد که ۴/۷ درصد از کل قوانین را شامل می‌شود. (مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی). مطابق با جدول شماره ۱ تعداد لوایح و طرح‌های ارائه شده در حوزه فرهنگ نزدیک به هم است. در مجلس پنجم طرح‌ها بیش از دو برابر لوایح و در مجلس ششم لوایح بیش از دو برابر طرح‌ها بوده است. از تعداد کل قوانین مصوب مجلس ششم تنها ۳۰ درصد از آن طرح بوده و مابقی یعنی ۷۰ درصد به‌صورت لایحه ارائه شده است. از این منظر بیشترین میزان ارائه لوایحی که منجر به تصویب قانون در دوره‌ای خاص شده متعلق به همین دوره می‌باشد. در مورد طرح‌ها نیز دوره پنجم مجلس، هم بیشترین تعداد طرح ارائه شده را به خود اختصاص داده و با داشتن سهم بیش از ۶۸ درصدی از ۱۹ قانون مصوب این دوره، جزء ادواری بوده که غلبه طرح‌ها بر لوایح را به اوج خود رسانده است.

جدول ۱. سیمای قانونگذاری در حوزه فرهنگ در ۹ دوره مجلس شورای اسلامی

دوره مجلس	مجموع قوانین	لوایح تبدیل شده به قانون	طرح‌های تبدیل شده به قانون	درصد لوایح	درصد طرح‌ها	درصد از کل قوانین فرهنگ
اول	۱۳	۵	۸	۳۸/۵	۶۱/۵	۹/۶
دوم	۱۸	۱۱	۷	۶۱/۱	۳۸/۹	۱۳/۲
سوم	۱۱	۴	۷	۳۶/۴	۶۳/۶	۸/۱
چهارم	۱۴	۹	۵	۶۴/۳	۳۵/۷	۱۰/۳
پنجم	۱۹	۶	۱۳	۳۱/۶	۶۸/۴	۱۴
ششم	۲۰	۱۴	۶	۷۰/۰	۳۰/۰	۱۴/۷
هفتم	۱۷	۷	۱۰	۴۱/۲	۵۸/۸	۱۲/۵
هشتم	۱۷	۱۰	۷	۵۸/۸	۴۱/۲	۱۲/۵
نهم	۷	۴	۳	۵۷/۱	۴۲/۹	۵/۱
کل نه دوره	۱۳۶	۷۰	۶۶	۵۱/۵	۴۸/۵	۱۰۰/۰

بررسی قوانین مصوب دوره‌های اول تا نهم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

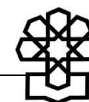
مجلس اول (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۶۳)

در دوره چهارساله مجلس اول ۶۲۵ جلسه علنی و ۱۵ جلسه غیرعلنی برگزار شده است. در این دوره، ۸۱۶ لایحه و طرح در مجلس به‌طور رسمی مطرح شد که از این تعداد ۵۶۶ مورد لایحه و ۲۵۰ مورد طرح بوده و در مجموع تعداد ۳۷۰ مورد تصویب و ابلاغ شد که سهم حوزه فرهنگ حدود ۳/۵ درصد از کل مصوبات بوده است.

قانون اداره صداوسیما جمهوری اسلامی ایران که مشتمل بر ۹ ماده و ۳ تبصره در قالب طرح ارائه شده بود و در سال ۱۳۵۹ به تصویب رسید یکی از مهمترین قوانین فرهنگی مصوب در این دوره است. لایحه اصلاح اساسنامه کمیته ملی المپیک ایران در شرایطی ازسوی دولت مطرح شد که کشور ما بازی‌های المپیک ۱۹۸۰ را تحریم نموده بود. در این قانون به دولت اجازه داده شد تا وصول نتیجه از کمیته بین‌المللی المپیک بر مبنای لایحه اصلاحی عمل نماید. قانون واگذاری حق حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها، قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست، قانون تعیین تکلیف کتب مصادره‌ای، قانون الزام دولت به تقدیم لایحه‌ای در مورد نظام تبلیغاتی متحد از اهم مصوبات این دوره می‌باشد.

جدول ۲. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره اول مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون اداره صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۵۹/۱۰/۸
۲	لایحه اصلاح قانون اساسنامه کمیته ملی المپیک ایران	لایحه	سازمان‌های وابسته به نخست‌وزیری	۱۳۶۰/۴/۳
۳	قانون واگذاری حق حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها	طرح	سازمان‌های وابسته به نخست‌وزیری	۱۳۶۰/۱۰/۸
۴	قانون راجع به تغییر نام سازمان خبرگزاری پارس به سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۰/۱۰/۸
۵	قانون هزینه بازبینی فیلم‌های سینمایی داخلی و خارجی	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۰/۱۱/۲۶
۶	قانون خط‌مشی کلی و اصولی برنامه‌های سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۱/۴/۱۷
۷	قانون الزام دولت به تقدیم لایحه‌ای در مورد نظام تبلیغاتی متحد	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۱/۴/۲۷
۸	قانون الزام دولت به تدوین لایحه‌ای در مورد آیین عبادی - سیاسی حج	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۲/۱/۲۸
۹	اساسنامه سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	ویژه بررسی اساسنامه صداوسیما	۱۳۶۲/۷/۲۷

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱۰	قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست	طرح	امور بهداری و بهزیستی	۱۳۶۲/۸/۱
۱۱	قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان	لایحه	کار و امور اداری	۱۳۶۲/۹/۱۰
۱۲	قانون تبدیل مرکز انتشارات علمی و فرهنگی از صورت «مرکز وابسته» به «شرکت دولتی وابسته»	لایحه	کمیسیون های آموزش، فرهنگ، تحقیقات و کار و امور اداری و استخدامی	۱۳۶۳/۱/۲۹
۱۳	قانون تعیین تکلیف کتب مصادره ای	طرح	خاص	۱۳۶۳/۲/۳۱

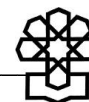
مجلس دوم (۷ خرداد ۱۳۶۳ تا ۶ خرداد ۱۳۶۷)

در ۵۴۰ جلسه علنی مجلس دوم، ۵۶۶ طرح و لایحه به مجلس داده شد که از بین آنها ۱۸۷ طرح و ۳۷۹ لایحه بود که در کل ۳۱۶ قانون تصویب شد که سهم حوزه فرهنگ حدود ۵/۷ درصد از کل مصوبات است. تعداد کل طرح ها و لوایحی که در این دوره از مجلس به تصویب نرسید، به عدد ۲۵۰ می رسد. در حوزه فرهنگ ۱۸ قانون به تصویب رسیده است که مهمترین آنها قانون مطبوعات، قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، قانون خدمت وظیفه عمومی، قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و قانون تشکیل و اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور می باشد.

قانون مطبوعات مشتمل بر ۳۶ ماده در شش فصل به تعریف، رسالت، حقوق و حدود، شرایط صدور پروانه و جرائم مطبوعات می پردازد. قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مشتمل بر هجده ماده و هفده تبصره پیرامون اداره امور موقوفات عام، اداره امور اماکن مذهبی اسلامی، اداره امور مؤسسات و انجمن های خیریه ای و غیره در این دوره از مجلس به تصویب رسید. همچنین قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مشتمل بر چهار ماده و هفت تبصره شامل اهداف و وظایفی بود که بر عهده این نهاد قرار داده شد و ذیل تبصره «۱» ماده (۳) دستگاه های سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، سازمان مراکز ایرانگردی و جهانگردی، سازمان چاپخانه و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی سازمان های وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی شدند.

جدول ۳. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره دوم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون خدمت وظیفه عمومی	طرح	دفاع	۱۳۶۳/۷/۲۹
۲	قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۳/۱۰/۲
۳	قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه‌وقت بانوان	لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۶۴/۱/۱۸
۴	قانون حق حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۶۴/۵/۶
۵	تفسیر قانونی از تبصره «۱» ماده (۲) و ماده (۴) قانون اداره صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۴/۷/۲۱
۶	قانون وصول عوارض از متقاضیان شرکت در گشت‌های گروهی سیاحتی و زیارتی اعزامی به خارج از کشور	لایحه	برنامه و بودجه	۱۳۶۴/۱۰/۱
۷	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	فرهنگ و آموزش عالی	۱۳۶۴/۱۱/۱۰
۸	قانون مطبوعات	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۴/۱۲/۲۲
۹	قانون اخذ ۲ درصد از کل فروش بلیت سینماهای کشور	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۵/۱/۱۹
۱۰	قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار نشریات غیرضرور	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۵/۷/۲۹
۱۱	قانون مربوط به حق حضانت	لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۶۵/۴/۲۲
۱۲	قانون الحاق یک تبصره به‌عنوان تبصره «۴» به ماده (۱۰) قانون مطبوعات	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۵/۴/۱
۱۳	قانون فروش خدمات کامپیوتری، فنی و انتشاراتی و برگزاری دوره‌های تخصصی	طرح	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۶۵/۱۲/۱۰
۱۴	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس‌هایی که استفاده از آنها در ملاً عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	لایحه	امور قضایی و حقوقی	۱۳۶۵/۱۲/۲۸
۱۵	قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	لایحه	کار و امور اجتماعی	۱۳۶۶/۲/۲۲
۱۶	قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید در ورزش	لایحه	-	۱۳۶۶/۷/۷
۱۷	قانون الزام تزریق واکسن ضدکزاز برای بانوان قبل از ازدواج	لایحه	بهداری و بهزیستی	۱۳۶۷/۱/۲۳
۱۸	قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	فرهنگ و آموزش عالی	۱۳۶۷/۲/۱

مجلس سوم (۷ خرداد ۱۳۶۷ تا ۶ خرداد ۱۳۷۱)

در طول دوره سوم مجلس شورای اسلامی، ۴۸۹ جلسه علنی تشکیل گردید و در طی این جلسات حدود ۵۹۳ طرح و لایحه به مجلس داده شد که از بین آنها ۳۱۹ طرح و ۲۷۴ لایحه بود. از این طرح‌ها و لوایح حدود ۲۵۶ قانون تصویب شد که در حدود ۴/۳ درصد از آن سهم حوزه فرهنگ می‌باشد. بیشتر قوانین فرهنگی تصویب شده در دوره سوم مجلس، در زمینه حل مشکلات اجرایی نهادهای فرهنگی و آموزشی بود، تا ایجاد تغییرات اصولی و بنیادین در حوزه امور فرهنگی و نهادهای وابسته به آن. با وجود این مجلس سوم چند قانون مهم در زمینه فرهنگی تصویب نمود که عبارت بودند از: قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه و قانون اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران که به ترتیب در سال‌ها ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ به تصویب رسیده است.

جدول ۴. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره سوم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	استفساریه ماده (۲۲) قانون مطبوعات	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۷/۴/۲
۲	قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان پارک‌ها و موزه‌های تاریخ طبیعی	لایحه	کشاورزی	۱۳۶۷/۸/۸
۳	قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۸/۸/۱۴
۴	قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین	طرح	-	۱۳۶۹/۲/۱۹
۵	قانون الحاق موادی به قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه	طرح	امور قضایی و حقوقی	۱۳۶۹/۶/۲۶
۶	قانون اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	طرح	خاص	۱۳۶۹/۸/۲
۷	قانون اصلاح ماده (۲۲) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۶۹/۹/۴
۸	قانون اجازه تأسیس باشگاه ورزشی و ورزشگاه توسط مردم با نظارت دولت	لایحه	آموزش و پرورش	۱۳۶۹/۱۰/۱۸
۹	قانون الحاق یک ماده به عنوان ماده (۹) به اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	طرح	فرهنگ و آموزش عالی	۱۳۷۰/۳/۱۹
۱۰	قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۰/۷/۷
۱۱	قانون واگذاری مسئولیت امور مربوط به ترابری هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری (محتوای قانون مرتبط با حوزه گردشگری است)	طرح	مسکن و شهرسازی و راه و ترابری	۱۳۷۰/۸/۱۵

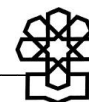
مجلس چهارم (۷ خرداد ۱۳۷۱ تا ۶ خرداد ۱۳۷۵)

چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی در خرداد ۱۳۷۱ شروع و در خردادماه ۱۳۷۵ به پایان رسید. در این دوره ۳۴۲ طرح و لایحه به تصویب رسید. از این تعداد حدود ۱۴ مصوبه یعنی در حدود ۴/۱ درصد به حوزه فرهنگ اختصاص داشت. از مهمترین مصوبات این دوره می‌توان به قانون تنظیم خانواده و جمعیت، قانون ممنوعیت به‌کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره و قانون اساسنامه مؤسسه فرهنگی اکو اشاره کرد.

قانون تنظیم خانواده و جمعیت مشتمل بر چهار ماده و دو تبصره پیرامون مرخصی بارداری و زایمان کارگران زن، هزینه نگهداری فرزندان کارگران زن در مراکز نگهداری و حق بیمه فرزندان و نیز برنامه‌هایی جهت ارتقای سطح آگاهی‌های عمومی در تأمین سلامت کودکان و مادران و جمعیت در این دوره وضع گردید. به‌موجب قانون ممنوعیت به‌کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره ورود، توزیع و استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره جز در مواردی که قانون تعیین کرده است ممنوع می‌باشد. همچنین کلیه دستگاه‌های فرهنگی کشور موظفند آثار مخرب استفاده از برنامه‌های منحرف‌کننده را در جامعه تبیین نمایند. این قانون مشتمل بر یازده ماده و چهار تبصره از مصوبات چهارمین دوره مجلس می‌باشد.

جدول ۵. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره چهارم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون تأمین زنان و کودکان بی‌سرپرست	لایحه	بهداری و بهزیستی	۱۳۷۱/۸/۲۴
۲	قانون معافیت ابنیه و اماکنی که در زمره آثار ملی ثبت گردیده‌اند از پرداخت عوارض شهرداری	لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۷۱/۱۱/۲۸
۳	قانون تنظیم خانواده و جمعیت	لایحه	بهداری و بهزیستی	۱۳۷۲/۲/۲۶
۴	قانون تعیین سالروز شهادت آیت‌ا... مدرس به‌عنوان روز مجلس	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۲/۴/۲۳
۵	قانون تخصیص سهمیه برای زنان در پذیرش دستیاری رشته‌های تخصصی پزشکی	طرح	بهداری و بهزیستی	۱۳۷۲/۷/۷
۶	قانون تعطیلی مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دائر شده و می‌شود	لایحه	امور قضایی و حقوقی	۱۳۷۲/۱۰/۷
۷	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۲/۱۰/۲۹
۸	قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۷۲/۱۱/۲۴

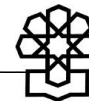
ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۹	قانون اجازه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک	لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۷۲/۱۲/۱
۱۰	قانون استفساریه مربوط به ماده واحده قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار نشریات غیرضرور مصوب ۱۳۶۵/۷/۲۹	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۳/۲/۱۸
۱۱	قانون استخدام ۲۰۰ نفر در سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	اداری و استخدامی	۱۳۷۳/۶/۲۰
۱۲	قانون ممنوعیت به‌کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۳/۱۱/۲۳
۱۳	قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی	لایحه	بهداری و بهداشتی	۱۳۷۴/۱۲/۲۲
۱۴	قانون اساسنامه مؤسسه فرهنگی اکو	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۵/۲/۱۱

مجلس پنجم (۷ خرداد ۱۳۷۵ تا ۶ خرداد ۱۳۷۹)

دوره پنجم سال ۱۳۷۵ شروع به کار نمود و در سال ۱۳۷۹ به پایان رسید. از تعداد ۳۵۹ طرح و لایحه تصویبی، سهم حوزه فرهنگ با ۱۹ قانون مصوب حدود ۵/۳ درصد از کل مصوبات باشد. علاوه بر موافقتنامه‌های فرهنگی با سایر دول، از مهمترین قوانین مصوب این دوره می‌توان به قانون اصلاح قانون تعطیلات رسمی کشور، قانون اصلاح قانون مطبوعات و قانون سرباز قهرمان اشاره داشت. از دیگر قوانین مهم ماده واحده قانون اصلاح لایحه قانونی تعیین تعطیلات رسمی کشور است که به موجب آن هیئت وزیران با کسب نظر موافق رؤسای قوه مقننه و قوه قضائیه می‌تواند به مناسبت بروز بعضی حوادث و وقایع بسیار مهم، بعضی نقاط یا سراسر کشور را تعطیل رسمی (عمومی) اعلام کند. به موجب قانون سرباز قهرمان در زمان صلح کلیه ورزشکارانی که از طرف فدراسیون‌های ورزشی به عضویت تیم‌های ملی برگزیده می‌شوند بادرخواست سازمان تربیت‌بدنی و هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح می‌توانند خدمت مقدس سربازی خود را پس از طی دوره آموزش نظامی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی زیر نظر سازمان تربیت‌بدنی در تیم‌های ملی سپری نمایند. در جدول زیر مجموعه قوانین فرهنگی این دوره مندرج گردیده است.

جدول ۶. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره پنجم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون تصویب اساسنامه کتابخانه مجلس شورای اسلامی	طرح	اداری و استخدامی	۱۳۷۵/۶/۲۱
۲	قانون تصویب اصلاحیه اساسنامه سازمان جهانی جهانگردی	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۵/۸/۹
۳	قانون ممنوعیت به‌کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۵/۹/۱۴
۴	قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۵/۱۱/۹
۵	قانون اصلاح ماده (۷) اساسنامه سازمان صنایع دستی ایران	لایحه	صنایع و معادن	۱۳۷۶/۱/۱۷
۶	قانون الحاق یک تبصره به قانون راجع به خدمت نیمه‌وقت بانوان	طرح	امور اداری و استخدامی	۱۳۷۶/۱/۱۹
۷	قانون استفساریه از مؤسسات و واحدها و مراکز فرهنگی مندرج در قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۱۳۶۵ و تبصره «۶» ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۷۱	لایحه	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۶/۱/۳۱
۸	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کمک‌های متقابل اداری به‌منظور پیشگیری، تجسس و جلوگیری از تخلفات گمرکی	لایحه	امور اقتصادی و دارایی	۱۳۷۶/۳/۲۰
۹	قانون سرباز قهرمان	طرح	شوراها و امور داخلی کشور	۱۳۷۶/۱۲/۱۳
۱۰	قانون تأمین اعتبار احداث، تکمیل، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی (ورزشی)	طرح	-	۱۳۷۶/۱۲/۲۷
۱۱	قانون محل دفاتر روزنامه و مجله	طرح	شوراها و امور داخلی کشور	۱۳۷۷/۲/۱۳
۱۲	قانون تعطیلی روز شهادت امام هشتم (علیه‌السلام)	طرح	امور اداری و استخدامی	۱۳۷۷/۳/۲۷
۱۳	قانون الحاق یک بند به ماده (۶) فصل چهارم قانون مطبوعات	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۷/۵/۲۱
۱۴	قانون نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی- هنری شهرداری تهران	طرح	شوراها و امور داخلی کشور	۱۳۷۸/۲/۱۲
۱۵	قانون اصلاح قانون تعطیلات رسمی کشور	لایحه	امور اداری و استخدامی	۱۳۷۸/۵/۲۵
۱۶	قانون مربوط به واگذاری منافع و تخلیه اماکن، غرف و دکه‌های واقع در مراکز اقامتی و مراکز سیاحتی و	طرح	خاص	۱۳۷۸/۱۲/۳

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
	تفریحی تحت نظارت و سرپرستی بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان ایرانگردی و جهانگردی و نیروهای مسلح			
۱۷	قانون اصلاح قانون مطبوعات	طرح	مشترک ارشاد و هنر اسلامی و امور قضایی و حقوقی	۱۳۷۹/۱/۳۰
۱۸	قانون تشکیل ستاد سال امیرالمؤمنین علی ابن ابیطالب (علیه السلام)	طرح	-	۱۳۷۹/۲/۲۷
۱۹	قانون استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ (مربوط به بقعه متبرکه حضرت امام رضا علیه السلام)	طرح	ارشاد و هنر اسلامی	۱۳۷۹/۲/۲۸

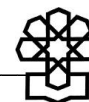
مجلس ششم (۷ خرداد ۱۳۷۹ تا ۶ خرداد ۱۳۸۳)

دوره ششم مجلس از خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳ ادامه پیدا کرد و به طور کلی ۳۹۶ طرح و لایحه به تصویب رسید. در این دوره ۲۰ قانون پیرامون حوزه فرهنگ مورد تصویب قرار گرفت که در حدود ۵/۱ درصد از کل مصوبات را شامل می شود. از مهمترین مصوبات این دروه می توان به قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، قانون تأسیس سازمان صنایع دستی کشور، قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات، قانون هیئت منصفه مطبوعات و قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی کشور اشاره کرد.

جدول ۷. طرح ها و لوایح مصوب دوره ششم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیای فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده	لایحه	فرهنگی	۱۳۷۹/۵/۳۰
۲	قانون استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ (مربوط به بقاع متبرکه حضرت عبدالعظیم (ع) و حضرت معصومه علیها سلام)	طرح	فرهنگی	۱۳۷۹/۶/۲۳
۳	قانون استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)،	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۷۹/۱۰/۴

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
	(۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات			
۴	قانون معافیت زنان از پرداخت نیم عشر مالیات بر مهریه	لایحه	-	۱۳۷۹/۱۱/۲۶
۵	قانون تشکیل بنیاد فرهنگی و هنری رودکی (وحدت)	لایحه	اقتصادی	۱۳۷۹/۱۲/۷
۶	قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی	طرح	فرهنگی	۱۳۸۰/۱/۲۸
۷	قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات	لایحه	اقتصادی	۱۳۸۰/۲/۹
۸	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ میلادی مطابق با ۱۳۳۳ شمسی لاهه درخصوص حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۰/۴/۵
۹	قانون پذیرش اصلاحی کنوانسیون حقوق کودک	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۰/۴/۱۹
۱۰	قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان	لایحه	امنیت ملی و سیاست خارجی	۱۳۸۰/۶/۶
۱۱	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی	لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۸۰/۷/۴
۱۲	قانون تصویب کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه‌نامه‌های آن	لایحه	اجتماعی	۱۳۸۰/۸/۸
۱۳	قانون الحاق تبصره «۳» به ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی	لایحه	اجتماعی	۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۴	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۸۱/۹/۲۵
۱۵	قانون آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور	طرح	فرهنگی	۱۳۸۲/۹/۱۹
۱۶	قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۲/۱۲/۱۷
۱۷	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	لایحه	مشترک اجتماعی و فرهنگی	۱۳۸۲/۱۰/۲۳
۱۸	قانون هیئت منصفه	طرح	امنیت ملی و سیاست خارجی	۱۳۸۲/۱۲/۲۴
۱۹	قانون تأسیس سازمان صنایع دستی کشور	لایحه	صنایع و معادن	۱۳۸۳/۱/۲۶

مجلس هفتم (۷ خرداد ۱۳۸۳ تا ۶ خرداد ۱۳۸۷)

دوره هفتم مجلس شورای اسلامی در خردادماه سال ۱۳۸۳ شروع و در خردادماه ۱۳۸۷ خاتمه پذیرفت. در دوره هفتم مجلس شورای اسلامی ۳۳۳ طرح و لایحه به تصویب رسید که سهم حوزه فرهنگ ۱۷ قانون و معادل ۵/۱ درصد از کل قوانین مصوب می‌باشد. از مهمترین مصوبات این دوره قانون ساماندهی مدولباس و قانون تسهیل ازدواج جوانان می‌باشد. همچنین قانون اجازه تصویب اساسنامه شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی نیز در این دوره تصویب شده است. در این دوره نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران طی ماده واحده به قانون تبدیل شد.

در ماده (۱) قانون تسهیل ازدواج مقرر گردید به‌منظور توانمندسازی جوانان برای تشکیل خانواده دولت مکلف است صندوق اندوخته ازدواج جوانان را ایجاد کند. اساسنامه صندوق شامل ماهیت صندوق، منابع مالی، ارکان و شرح وظایف صندوق و نحوه عضویت در آن ظرف ۳ ماه از تصویب این قانون توسط دولت تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی می‌رود.

جدول ۸. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره هفتم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون اصلاح ماده (۱) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین مصوب ۱۳۶۹	طرح	امنیت ملی و سیاست خارجی	۱۳۸۴/۳/۲۹
۲	قانون فعال نمودن هیئت منصفه مطبوعات برای جلوگیری از تعطیلی اصل ۱۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	طرح	فرهنگی	۱۳۸۴/۵/۹
۳	قانون موافقتنامه تأسیس مقر بین سازمان اسلامی آموزشی، علمی و فرهنگی (آی‌سسکو) و جمهوری اسلامی ایران	لایحه	آموزش و تحقیقات	۱۳۸۴/۵/۹
۴	قانون کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۴/۹/۲۲
۵	قانون تسهیل ازدواج جوانان	طرح	فرهنگی	۱۳۸۴/۹/۲۷
۶	قانون تمدید قانون فعال نمودن هیئت منصفه مطبوعات برای جلوگیری از تعطیلی اصل یکصد و شصت و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۵/۵/۴
۷	قانون تعیین تکلیف فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۸۵/۷/۲
۸	قانون اصلاح ماده (۹) قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل و خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹	لایحه	اجتماعی	۱۳۸۵/۸/۳۰
۹	قانون ساماندهی مدولباس	طرح	فرهنگی	۱۳۸۵/۱۰/۱۲

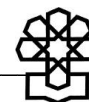
ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱۰	قانون حمایت از حقوق و مسئولیت‌های زنان در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی	طرح	فرهنگی	۱۳۸۵/۱۱/۱۵
۱۱	قانون اصلاح ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادران در دوران شیردهی	لایحه	اجتماعی	۱۳۸۶/۴/۶
۱۲	قانون اعاده بودجه خدماتی زنان سرپرست خانوار و معلولان به سازمان بهزیستی کشور	طرح	-	۱۳۸۶/۴/۱۳
۱۳	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک درخصوص فروش، فحشا و هرزه‌نگاری کودکان	لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۸۶/۵/۹
۱۴	قانون تغییر ساعت رسمی کشور	طرح	اجتماعی	۱۳۸۶/۵/۳۱
۱۵	قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۸۶/۱۰/۱۶
۱۶	قانون اجازه تصویب اساسنامه شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۷/۱/۱۸
۱۷	ماده واحده قانون نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران	طرح	-	۱۳۸۷/۲/۱۲

مجلس هشتم (۷ خرداد ۱۳۸۷ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)

مجلس هشتم شورای اسلامی از خردادماه ۱۳۸۷ آغاز به کار نمود و تا خردادماه ۱۳۹۱ ادامه داشت. مصوبات دوره مجلس هشتم شورای اسلامی ۳۴۹ طرح و لایحه بود که سهم حوزه فرهنگ ۱۷ قانون و معادل ۴/۹ درصد از کل قوانین مصوب می‌باشد. قانون تبدیل سازمان‌های تربیت بدنی و ملی جوانان به وزارت ورزش و جوانان از قوانین مهم در حوزه‌های تربیت بدنی، زنان و خانواده بودند. همچنین قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و قانون اصلاح ماده (۱) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ قوانین بخش رسانه می‌باشند که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیدند.

در قانون اصلاح قانون تنظیم خانواده و جمعیت فرزند چهارم خانواده‌هایی که یکی از سه فرزند آنها از شمول حمایت‌های قانون خارج شده‌اند و همچنین فرزندان چهارم خانواده‌هایی که فرزند مذکور حاصل از دو یا چندقلو بودن زایمان است، از محدودیت‌های مندرج در ماده (۱) این قانون مستثنا می‌باشند و کلیه امتیازات مندرج در قوانین که برای فرزند سوم پیش‌بینی شده است، به آنان تسری می‌یابد. مفاد این تبصره در مورد خانواده‌هایی که با دارا بودن حداکثر دو فرزند در زایمان بعدی صاحب فرزندان سه‌قلو و بیشتر می‌گردند، نیز مصداق خواهد داشت.

قانون آزادی اطلاعات، دولت از قانونگذار می‌خواهد که با شرایطی خاص، امکان دسترسی عموم

مردم به اسناد، مدارک و گزارش‌ها را فراهم کند. قانونگذاری برای دسترسی آزاد به اطلاعات و نیز قانون آزادی اطلاعات قوانینی را در بر می‌گیرد که دسترسی عمومی به اطلاعات نگهداری شده توسط دولت را تضمین می‌کند.

جدول ۹. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره هشتم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون تعیین تکلیف هیئت منصفه مطبوعات	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۷/۵/۲۰
۲	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۷/۹/۱۳
۳	قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۷/۱۱/۶
۴	قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان موزه‌های تخصصی	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۸/۲/۲۰
۵	قانون اصلاح قانون تنظیم خانواده و جمعیت	لایحه	اجتماعی	۱۳۸۸/۲/۲۲
۶	قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)	طرح	اجتماعی	۱۳۸۸/۵/۱۸
۷	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با زورافزایی (دوپینگ)	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۸/۷/۲۱
۸	قانون اعلام روز ۲۹ دی‌ماه به‌عنوان روز غزه نماد مقاومت فلسطین	طرح	امنیت ملی و سیاست خارجی	۱۳۸۸/۸/۲۶
۹	قانون اصلاح ماده (۱) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ و اصلاحات بعدی آن	لایحه	فرهنگی	۱۳۸۸/۹/۸
۱۰	قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه‌وقت بانوان مصوب ۱۳۶۴	طرح	اجتماعی	۱۳۸۹/۲/۲۲
۱۱	قانون اصلاح ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸	طرح	فرهنگی	۱۳۸۹/۵/۳۱
۱۲	قانون تبدیل سازمان‌های تربیت‌بدنی و ملی جوانان به وزارت ورزش و جوانان	طرح	فرهنگی	۱۳۸۹/۱۰/۱۲
۱۳	قانون افزایش تعطیلی عید سعید فطر	لایحه	اجتماعی	۱۳۹۰/۶/۶
۱۴	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون ورزش دانشگاه‌های آسیا	لایحه	فرهنگی	۱۳۹۰/۷/۱۷
۱۵	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در آژانس جهانی مبارزه با زورافزایی	لایحه	فرهنگی	۱۳۹۰/۷/۲۰
۱۶	قانون زکات	طرح	اقتصادی	۱۳۹۰/۸/۸
۱۷	قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی	طرح	قضایی و حقوقی	۱۳۹۰/۸/۲۲

مجلس نهم (۷ خرداد ۱۳۹۱ تا ۶ خرداد ۱۳۹۵)

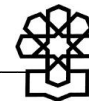
دوره نهم مجلس شورای اسلامی از ۷ خرداد ۱۳۹۱ رسماً آغاز به کار کرد و تا ۶ خرداد ۱۳۹۵ ادامه داشت. مجموعاً ۶۹۷ طرح و لایحه مطرح شده که ۶۹ درصد آن طرح و ۳۱ درصد لایحه بوده است که از این تعداد حدود ۱۹۵ طرح و لایحه به تصویب رسیده است. سهم حوزه فرهنگ ۷ قانون معادل ۳/۶ درصد از کل قوانین مصوب این دوره می‌باشد. از قوانین مهم این دوره می‌توان قانون حمایت خانواده، قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده و قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر اشاره نمود. دیگر قوانین فرهنگی این دوره شامل قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان و قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست می‌باشد و نیز قوانین ساعات کار زنان شاغل و ممنوعیت تبلیغات و معرفی محصولات و خدمات غیرمجاز و آسیب‌رسان به سلامت در رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و بین‌المللی و فضای مجازی که در زمان نگارش این گزارش هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده‌اند.

یکی از فعالیت‌های مهم در مجلس نهم که منجر به تصویب قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مرتبط با اصل هشتم قانون اساسی که امر به معروف و نهی از منکر را وظیفه‌ای همگانی می‌داند، می‌توان اشاره نمود. این قانون مشتمل بر ۲۴ ماده، سعی دارد ساختارها و سازوکارهای لازم برای نیل به هدف نهایی همگانی شدن عمل به این دو فریضه و نهادینه شدن فرهنگ امر به معروف در جامعه بین مردم با یکدیگر و بین مردم و حکومت و در نهایت کاهش مظاهر فساد در جامعه را عملیاتی سازد.

جدول ۱۰. طرح‌ها و لوایح مصوب دوره نهم مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

ردیف	موضوع	طرح یا لایحه	کمیسیون مربوطه	تاریخ تصویب
۱	قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان	طرح	امنیت ملی و سیاست خارجی	۱۳۹۱/۱۰/۳
۲	قانون حمایت خانواده	لایحه	قضایی و حقوقی	۱۳۹۱/۱۲/۱
۳	قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده	لایحه	بهداشت و درمان	۱۳۹۲/۳/۲۰
۴	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست	لایحه	اجتماعی	۱۳۹۲/۶/۳۱
۵	قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر	طرح	مشترک	۱۳۹۴/۱/۲۳
۶	ساعات کار زنان شاغل (هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده است)	لایحه	اجتماعی	۱۳۹۵/۲/۲۱
۷	ممنوعیت تبلیغات و معرفی محصولات و خدمات غیرمجاز و آسیب‌رسان به سلامت در رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و بین‌المللی و فضای مجازی (هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده است)	طرح	بهداشت و درمان*	۱۳۹۵/۲/۲۱

* به تصویب شورای نگهبان نرسیده است.

تفکیک موضوعی قوانین مصوب نه دوره قانونگذاری در حوزه فرهنگ

به منظور بررسی دقیق تر قانونگذاری در حوزه فرهنگ، می توان قوانین نه دوره را در ۵ مقوله زیر طبقه بندی کرد. مبنای این تقسیم بندی براساس تفکیکی است که در کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی برای بررسی طرح ها و لوایح لحاظ می گردد و معادل هر یک از آنها در مرکز پژوهش های مجلس گروه تخصصی مرتبط وجود دارد. در ادامه قوانین هر حوزه به تفکیک آمده است.

۱. فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی،

۲. جوانان و تربیت بدنی،

۳. زنان و خانواده،

۴. هنر و گردشگری،

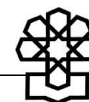
۵. رسانه.

۱. فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی

این بخش شامل قوانین مربوط به کتاب و کتابخوانی، حج و زیارت، بقاع متبرکه و اوقاف و امور خیریه، تبلیغات اسلامی، مؤسسات و سازمان ها و نهادهای مرتبط با فرهنگ عمومی، مساجد و غیره می باشد. طبق نمایه ۱ در حدود ۲۸ درصد از کل قوانین حوزه فرهنگ در ارتباط با فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی تصویب شده است. همچنین بیش از ۶۵ درصد از قوانین این بخش در قالب طرح ازسوی نمایندگان ارائه شده و مابقی در حدود ۳۵ درصد لوایح تقدیمی دولت می باشد.

جدول ۱۱. فهرست قوانین با موضوع فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون الزام دولت به تقدیم لایحه‌ای در مورد نظام تبلیغاتی متحد	طرح	۱۳۶۱/۴/۲۷
۲	قانون الزام دولت به تدوین لایحه‌ای در مورد آیین عبادی سیاسی حج	طرح	۱۳۶۲/۱/۲۸
۳	قانون تبدیل مرکز انتشارات علمی و فرهنگی از صورت «مرکز وابسته» به «شرکت دولتی وابسته»	لایحه	۱۳۶۳/۱/۲۹
۴	قانون تعیین تکلیف کتب مصادره‌ای	طرح	۱۳۶۳/۲/۳۱
۵	قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه	طرح	۱۳۶۳/۱۰/۲
۶	قانون فروش خدمات کامپیوتری، فنی و انتشاراتی و برگزاری دوره‌های تخصصی (محتوا به این بخش مرتبط می‌باشد)	طرح	۱۳۶۵/۱۲/۱۰
۷	قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشنده‌گان لباس‌هایی که استفاده از آنها در ملأ عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند	لایحه	۱۳۶۵/۱۲/۲۸
۸	قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	لایحه	۱۳۶۶/۱۲/۱۲
۹	قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه	طرح	۱۳۶۸/۸/۱۴
۱۰	قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین	طرح	۱۳۶۹/۲/۱۹
۱۱	قانون الحاق موادی به قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه	طرح	۱۳۶۹/۶/۲۶
۱۲	قانون اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۶۹/۸/۲
۱۳	قانون الحاق یک ماده به‌عنوان ماده (۹) به اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۷۰/۳/۱۹
۱۴	قانون تعیین سالروز شهادت آیت‌ا... مدرس به‌عنوان روز مجلس	طرح	۱۳۷۲/۴/۲۳
۱۵	قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده و می‌شود	لایحه	۱۳۷۲/۱۰/۷
۱۶	قانون اساسنامه مؤسسه فرهنگی اکو	لایحه	۱۳۷۵/۲/۱۱
۱۷	قانون تصویب اساسنامه کتابخانه مجلس شورای اسلامی	طرح	۱۳۷۵/۶/۲۱
۱۸	قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه	طرح	۱۳۷۵/۹/۱۴
۱۹	قانون استفساریه از مؤسسات و واحدها و مراکز فرهنگی مندرج در قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۱۳۶۵ و تبصره «۶» ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۷۱	لایحه	۱۳۷۶/۱/۳۱
۲۰	قانون تعطیلی روز شهادت امام هشتم (علیه‌السلام)	طرح	۱۳۷۷/۳/۲۷
۲۱	قانون نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	طرح	۱۳۷۸/۲/۱۲
۲۲	قانون اصلاح قانون تعطیلات رسمی کشور	لایحه	۱۳۷۸/۵/۲۵
۲۳	قانون تشکیل ستاد سال امیرالمؤمنین علی ابن ابیطالب (علیه‌السلام)	طرح	۱۳۷۹/۲/۲۷
۲۴	قانون استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ (مربوط به بقعه متبرکه حضرت امام رضا علیه‌السلام)	طرح	۱۳۷۹/۲/۲۸
۲۵	قانون استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ (مربوط به بقاع متبرکه حضرت عبدالعظیم (ع))	طرح	۱۳۷۹/۶/۲۳

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
	و حضرت معصومه علیها سلام)		
۲۶	قانون معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات	لایحه	۱۳۸۰/۲/۹
۲۷	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی	لایحه	۱۳۸۰/۷/۴
۲۸	قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور	لایحه	۱۳۸۲/۱۲/۱۷
۲۹	قانون اصلاح ماده (۱) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین مصوب ۱۳۶۹	طرح	۱۳۸۴/۳/۲۹
۳۰	قانون موافقتنامه تأسیس مقر بین سازمان اسلامی آموزشی، علمی و فرهنگی (آپیسکو) و جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۴/۵/۹
۳۱	قانون ساماندهی مد و لباس	طرح	۱۳۸۵/۱۰/۱۲
۳۲	قانون تغییر ساعت رسمی کشور	طرح	۱۳۸۶/۵/۳۱
۳۳	قانون اجازه تصویب اساسنامه شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی	لایحه	۱۳۸۷/۱/۱۸
۳۴	ماده واحده قانون نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران	طرح	۱۳۸۷/۲/۱۲
۳۵	قانون اعلام روز ۲۹ دی ماه به عنوان روز غزه نماد مقاومت فلسطین	طرح	۱۳۸۸/۸/۲۶
۳۶	قانون افزایش تعطیلی عید سعید فطر	لایحه	۱۳۹۰/۶/۶
۳۷	قانون زکات	طرح	۱۳۹۰/۸/۸
۳۸	قانون حمایت از آبران به معروف و ناهیان از منکر	طرح	۱۳۹۴/۱/۲۳

۲. جوانان و تربیت بدنی

در این بخش دو دسته از قوانین آورده شده است. تربیت بدنی و ورزش که حوزه‌ای بخشی است و جوانان که حوزه‌ای فرابخشی می‌باشد. موضوعاتی چون المپیک، باشگاه‌های ورزشی، تجهیزات و فضاهای ورزشی، ساختار کلان فدراسیون‌ها و غیره در بخش تربیت بدنی و ورزش و موضوعاتی چون خدمات وظیفه عمومی، ازدواج و امور مربوط به این قشر در بخش جوانان و موضوعاتی چون سرباز قهرمان به طور مشترک در هر دو بخش طبقه‌بندی می‌شوند. در کل بخش جوانان و تربیت بدنی با ۱۵ عنوان قانون ۱۱ درصد از کل قوانین حوزه فرهنگ را به خود اختصاص داده است. در این بخش ۴۷ درصد از قوانین مصوب به صورت لایحه ارائه شده‌اند. ۵۳ درصد نیز از طریق طرح و ازسوی نمایندگان به قانون تبدیل شده است. در جدول ۱۲ قوانین مرتبط با این بخش استخراج شده است.

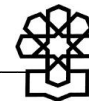
جدول ۱۲. فهرست قوانین با موضوع جوانان و تربیت بدنی^۱

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون اصلاح لایحه قانون اساسنامه کمیته ملی المپیک ایران	لایحه	۱۳۶۰/۴/۳
۲	قانون خدمت وظیفه عمومی	طرح	۱۳۶۳/۷/۲۹
۳	قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید در ورزش	لایحه	۱۳۶۶/۷/۷
۴	قانون اجازه تأسیس باشگاه ورزشی و ورزشگاه توسط مردم با نظارت دولت	لایحه	۱۳۶۹/۱۰/۱۸
۵	قانون سرباز قهرمان	طرح	۱۳۷۶/۱۲/۱۳
۶	قانون تأمین اعتبار احداث، تکمیل، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی (ورزشی)	طرح	۱۳۷۶/۱۲/۲۷
۷	قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی	طرح	۱۳۸۰/۱/۲۸
۸	قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان (یکبار دیگر در دوره نهم اصلاح شد)	لایحه	۱۳۸۰/۶/۶
۹	قانون تسهیل ازدواج جوانان	طرح	۱۳۸۴/۹/۲۷
۱۰	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با زورافزایی (دوپینگ)	لایحه	۱۳۸۸/۷/۲۱
۱۱	قانون تبدیل سازمان‌های تربیت بدنی و ملی جوانان به وزارت ورزش و جوانان	طرح	۱۳۸۹/۱۰/۱۲
۱۲	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در آژانس جهانی مبارزه با زورافزایی	لایحه	۱۳۹۰/۷/۲۰
۱۳	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون ورزش دانشگاه‌های آسیا	لایحه	۱۳۹۰/۷/۱۷
۱۴	قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی	طرح	۱۳۹۰/۸/۲۲
۱۵	قانون اصلاح قانون سرباز قهرمان	طرح	۱۳۹۱/۱۰/۳

۳. زنان و خانواده

در بخش مربوط به زنان و خانواده موضوعات مربوط به اشتغال، سلامت و ازدواج زنان و موضوعات مرتبط با نحوه حمایت از این قشر و نیز خانواده و برخی موضوعات مربوط به کودکان که به شکل قانون درآمده‌اند، گنجانده می‌شود. این بخش ۳۰ قانون از مجموع ۱۳۶ قانون در حوزه فرهنگ را شامل می‌شود که معادل ۲۲ درصد از کل مصوبات می‌باشد. ۳۳ درصد از قوانین بخش زنان و خانواده به صورت طرح و ۶۷ درصد به شکل لایحه ارائه شده است. در جدول ۱۳ فهرست قوانین این بخش درج شده است.

۱. از قوانین مهم این حوزه می‌توان به قانون الحاق بندهای «۱۱» و «۱۲» به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی اشاره کرد که وفق آن فدراسیون ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران به قانون مزبور اضافه شدند. البته با توجه به اینکه این قانون، قانون خاص حوزه تربیت بدنی و ورزش نمی‌باشد و شمول گسترده‌تری دارد، در این بخش آورده نشد.

جدول ۱۳. فهرست قوانین با موضوع زنان و خانواده

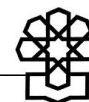
ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون واگذاری حق حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها	طرح	۱۳۶۰/۱۰/۸
۲	قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست	طرح	۱۳۶۲/۸/۱
۳	قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان	لایحه	۱۳۶۲/۹/۱۰
۴	قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان	لایحه	۱۳۶۴/۱/۱۸
۵	قانون حق حضانت فرزندان صغیر یا محجور به مادران آنها	طرح	۱۳۶۴/۵/۶
۶	قانون مربوط به حق حضانت	لایحه	۱۳۶۵/۴/۲۲
۷	قانون الزام تزریق واکسن ضد کزاز برای بانوان قبل از ازدواج	لایحه	۱۳۶۷/۱/۲۳
۸	قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست	لایحه	۱۳۷۱/۸/۲۴
۹	قانون تنظیم خانواده و جمعیت	لایحه	۱۳۷۲/۲/۲۶
۱۰	قانون تخصیص سهمیه برای زنان در پذیرش دستیاری رشته های تخصصی پزشکی	طرح	۱۳۷۲/۷/۷
۱۱	قانون اجازه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک	لایحه	۱۳۷۲/۱۲/۱
۱۲	قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی	لایحه	۱۳۷۴/۱۲/۲۲
۱۳	قانون الحاق یک تبصره به قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان	طرح	۱۳۷۶/۱/۱۹
۱۴	قانون معافیت زنان از پرداخت نیم عشر مالیات بر مهریه	لایحه	۱۳۷۹/۱۱/۲۶
۱۵	قانون پذیرش اصلاحی کنوانسیون حقوق کودک	لایحه	۱۳۸۰/۴/۱۹
۱۶	قانون تصویب کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه نامه های آن	لایحه	۱۳۸۰/۸/۸
۱۷	قانون الحاق تبصره «۳» به ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی	لایحه	۱۳۸۰/۱۲/۲۲
۱۸	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان	طرح	۱۳۸۱/۹/۲۵
۱۹	قانون تعیین تکلیف فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی	طرح	۱۳۸۵/۷/۲
۲۰	قانون اصلاح ماده (۹) قانون اصلاح پاره ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی بانوان شاغل و خانوارها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹	لایحه	۱۳۸۵/۸/۳۰
۲۱	قانون حمایت از حقوق و مسئولیت های زنان در عرصه های داخلی و بین المللی	طرح	۱۳۸۵/۱۱/۱۵
۲۲	قانون اصلاح ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادران در دوران شیردهی	لایحه	۱۳۸۶/۴/۶
۲۳	قانون اعاده بودجه خدماتی زنان سرپرست خانوار و معلولان به سازمان بهزیستی کشور	طرح	۱۳۸۶/۴/۱۳
۲۴	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک در خصوص فروش، فحشا و هرزه نگاری کودکان	لایحه	۱۳۸۶/۵/۹
۲۵	قانون اصلاح قانون تنظیم خانواده و جمعیت	لایحه	۱۳۸۸/۲/۲۲
۲۶	قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۴	طرح	۱۳۸۹/۲/۲۲
۲۷	قانون حمایت خانواده	لایحه	۱۳۹۱/۱۲/۱
۲۸	قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده	لایحه	۱۳۹۲/۳/۲۰
۲۹	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست	لایحه	۱۳۹۲/۶/۳۱
۳۰	ساعات کار زنان شاغل (هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده است)	لایحه	۱۳۹۵/۲/۲۱

۴. هنر، صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری

این بخش با موضوعاتی از قبیل هنر خصوصاً سینما، میراث فرهنگی، موزه‌ها، ایرانگردی و جهانگردی، صنایع دستی، بنیادها و نهادهای هنری شامل ۲۸ قانون مصوب در حدود ۲۱ درصد از کل قوانین حوزه فرهنگ می‌باشد. نکته حائز اهمیت اینکه ۷۹ درصد از این قوانین به‌صورت لایحه ارائه شده که نشان از اهمیت زیاد این بخش برای دولت می‌باشد.

جدول ۱۴. فهرست قوانین با موضوع هنر و گردشگری

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون هزینه بازبینی فیلم‌های سینمایی داخلی و خارجی	لایحه	۱۳۶۰/۱۱/۲۶
۲	قانون وصول عوارض از متقاضیان شرکت در گشت‌های گروهی سیاحتی و زیارتی اعزامی به خارج از کشور	لایحه	۱۳۶۴/۱۰/۱
۳	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	۱۳۶۴/۱۱/۱۰
۴	قانون اخذ ۲ درصد از کل فروش بلیت سینماهای کشور	لایحه	۱۳۶۵/۱۱/۱۹
۵	قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	۱۳۶۷/۲/۱
۶	قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان پارک‌ها و موزه‌های تاریخ طبیعی	لایحه	۱۳۶۷/۸/۸
۷	قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	طرح	۱۳۷۰/۷/۷
۸	قانون واگذاری مسئولیت امور مربوط به ترابری هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری (محتوای قانون مرتبط با حوزه گردشگری است)	طرح	۱۳۷۰/۸/۱۵
۹	قانون معافیت ابنیه و اماکنی که در زمره آثار ملی ثبت گردیده‌اند از پرداخت عوارض شهرداری	لایحه	۱۳۷۱/۱۱/۲۸
۱۰	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی	لایحه	۱۳۷۲/۱۰/۲۹
۱۱	قانون استخدام ۲۰۰ نفر در سازمان میراث فرهنگی کشور	لایحه	۱۳۷۳/۶/۲۰
۱۲	قانون تصویب اصلاحیه اساسنامه سازمان جهانی جهانگردی	لایحه	۱۳۷۵/۸/۹
۱۳	قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی	لایحه	۱۳۷۵/۱۱/۹
۱۴	قانون اصلاح ماده (۷) اساسنامه سازمان صنایع دستی ایران	لایحه	۱۳۷۶/۱۱/۱۷
۱۵	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کمک‌های متقابل اداری به‌منظور پیشگیری، تجسس و جلوگیری از تخلفات گمرکی	لایحه	۱۳۷۶/۳/۲۰
۱۶	قانون مربوط به واگذاری منافع و تخلیه اماکن، غرف و دکه‌های واقع در مراکز اقامتی و مراکز سیاحتی و تفریحی تحت نظارت و سرپرستی بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان ایرانگردی و جهانگردی و نیروهای مسلح	طرح	۱۳۷۸/۱۲/۳
۱۷	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیای فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده	لایحه	۱۳۷۹/۵/۳۰
۱۸	قانون تشکیل بنیاد فرهنگی و هنری رودکی (وحدت)	لایحه	۱۳۷۹/۱۲/۷

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱۹	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ میلادی مطابق با ۱۳۳۳ شمسی لاهه درخصوص حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه	لایحه	۱۳۸۰/۴/۵
۲۰	قانون آزادسازی عرصه قلعه تاریخی فلک‌الافلاک شهر خرم‌آباد و تحویل آن به سازمان میراث فرهنگی کشور	طرح	۱۳۸۲/۹/۱۹
۲۱	قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری	لایحه	۱۳۸۲/۱۰/۲۳
۲۲	قانون تأسیس سازمان صنایع دستی کشور	لایحه	۱۳۸۳/۱/۲۶
۲۳	قانون کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس	لایحه	۱۳۸۴/۹/۲۲
۲۴	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب	لایحه	۱۳۸۷/۹/۱۳
۲۵	قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان موزه‌های تخصصی	لایحه	۱۳۸۸/۲/۲۰
۲۶	قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)	طرح	۱۳۸۸/۵/۱۸
۲۷	قانون اصلاح ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸	طرح	۱۳۸۹/۵/۳۱

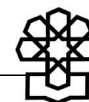
۵. رسانه و ارتباطات جمعی

قوانین این بخش با موضوعاتی چون صداوسیما، مطبوعات، ماهواره و نحوه فعالیت افرادی که در این بخش حضور دارند، در فهرست زیر جای گرفته است. این بخش با تصویب ۲۵ قانون بیش از ۱۸ درصد از کل قوانین حوزه فرهنگ را دربرمی‌گیرد. از این تعداد ۶۸ درصد در قالب طرح و ۳۲ درصد از طریق لایحه ارائه شده است. در جدول ۱۵ قوانین این بخش آورده شده است.

جدول ۱۵. فهرست قوانین با موضوع رسانه و ارتباطات جمعی

ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۱	قانون اداره صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۵۹/۱۰/۸
۲	قانون راجع به تغییر نام سازمان خبرگزاری پارس به سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۶۰/۱۰/۸
۳	قانون خط‌مشی کلی و اصولی برنامه‌های سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۶۱/۴/۱۷
۴	اساسنامه سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۶۲/۷/۲۷
۵	تفسیر قانونی از تبصره «۱» ماده (۲) و ماده (۴) قانون اداره صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۶۴/۷/۲۱
۶	قانون مطبوعات	طرح	۱۳۶۴/۱۲/۲۲
۷	قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره «۴» به ماده (۱۰) قانون مطبوعات	لایحه	۱۳۶۵/۴/۱

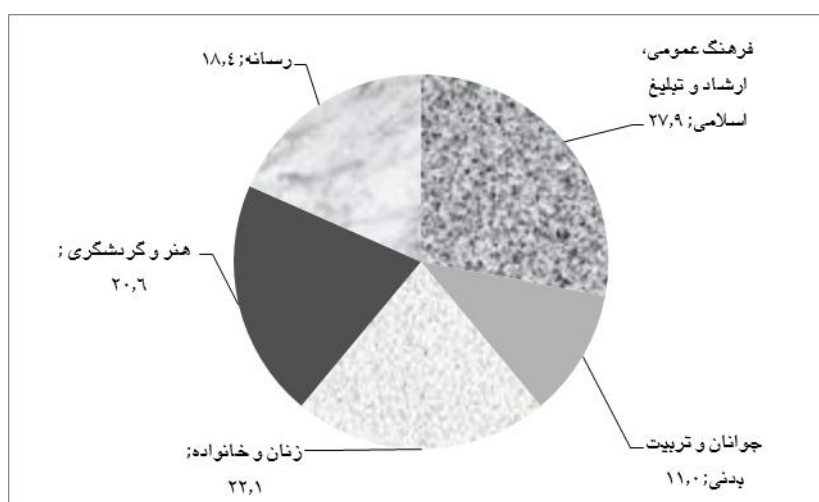
ردیف	عنوان قانون	نوع پیشنهاد	تاریخ تصویب
۸	قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار نشریات غیرضرور	طرح	۱۳۶۵/۷/۲۹
۹	استفساریه ماده (۲۲) قانون مطبوعات	لایحه	۱۳۶۷/۴/۲
۱۰	قانون اصلاح ماده (۲۲) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴	لایحه	۱۳۶۹/۹/۴
۱۱	قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند	طرح	۱۳۷۲/۱۱/۲۴
۱۲	قانون استفساریه مربوط به ماده واحده قانون ممنوعیت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی از چاپ و انتشار نشریات غیرضرور مصوب ۱۳۶۵/۷/۲۹	طرح	۱۳۷۳/۲/۱۸
۱۳	قانون ممنوعیت به‌کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره	طرح	۱۳۷۳/۱۱/۲۳
۱۴	قانون محل دفاتر روزنامه و مجله	طرح	۱۳۷۷/۴/۱۳
۱۵	قانون الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۶) قانون مطبوعات	طرح	۱۳۷۷/۵/۲۱
۱۶	قانون اصلاح قانون مطبوعات	طرح	۱۳۷۹/۱/۳۰
۱۷	قانون استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای «۷» و «۸» ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات	طرح	۱۳۷۹/۱۰/۴
۱۸	قانون هیئت منصفه	طرح	۱۳۸۲/۱۲/۲۴
۱۹	قانون فعال نمودن هیئت منصفه مطبوعات برای جلوگیری از تعطیلی اصل ۱۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	طرح	۱۳۸۴/۵/۹
۲۰	قانون تمدید قانون فعال نمودن هیئت منصفه مطبوعات برای جلوگیری از تعطیلی اصل ۱۶۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	لایحه	۱۳۸۵/۵/۴
۲۱	قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند	طرح	۱۳۸۶/۱۰/۱۶
۲۲	قانون تعیین تکلیف هیئت منصفه مطبوعات	لایحه	۱۳۸۷/۵/۲۰
۲۳	قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات	لایحه	۱۳۸۷/۱۱/۶
۲۴	قانون اصلاح ماده (۱) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ و اصلاحات بعدی آن	لایحه	۱۳۸۸/۹/۸
۲۵	ممنوعیت تبلیغات و معرفی محصولات و خدمات غیرمجاز و آسیب‌رسان به سلامت در رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و بین‌المللی و فضای مجازی (هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده است)	طرح	۱۳۹۵/۲/۲۱

جدول ۱۶. فهرست موضوعی قوانین حوزه فرهنگ در هشت دوره

ردیف	بخش	تعداد قوانین مصوب	لایحه	طرح	درصد لوایح	درصد طرح‌ها	درصد از کل
۱	فرهنگ عمومی، ارشاد و تبلیغ اسلامی	۳۸	۱۳	۲۵	۳۴/۲	۶۵/۸	۲۷/۹
۲	جوانان و تربیت بدنی	۱۵	۷	۸	۴۶/۷	۵۳/۳	۱۱/۰
۳	زنان و خانواده	۳۰	۲۰	۱۰	۶۶/۷	۳۳/۳	۲۲/۱
۴	هنر و گردشگری	۲۸	۲۲	۶	۷۸/۶	۲۱/۴	۲۰/۶
۵	رسانه	۲۵	۸	۱۷	۳۲	۶۸	۱۸/۴
	کل	۱۳۶	۷۰	۶۶	۵۱/۵	۴۸/۵	۱۰۰/۰

نمایه نمودار تفکیک موضوعی قوانین مهم حوزه فرهنگ

لوایح فرهنگی تبدیل شده به قانون در هر دولت

در این بخش، قوانین حوزه فرهنگ که از طریق لایحه در جریان تصویب قرار گرفته‌اند در یازده دولت پس از انقلاب اسلامی، احصا شده است و پس از آن با دسته‌بندی موضوعی هر کدام از قوانین، موضوعات فرهنگی مورد تأکید هر دولت مشخص شده است. البته ممکن است لایحه‌ای که در دوره ریاست‌جمهوری قبل به مجلس تقدیم شده باشد در دوره ریاست‌جمهوری بعدی به تصویب مجلس رسیده باشد که مبنای تحلیل این گزارش تاریخ تصویب قوانین می‌باشد؛ چراکه طبق ماده (۱۴۱) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی هر دولت می‌تواند لوایح و یا طرح‌های معوقه دوره‌های قبلی را در دستور کار خود قرار دهد. این امر به‌مثابه این است که این لایحه پیشنهاد خود این دولت نیز به حساب می‌آید.

جدول ۱۷. تعداد قوانین حوزه فرهنگ با مبنای لایحه ارائه شده توسط دولت‌های
بعد از انقلاب اسلامی

ردیف	دولت	تاریخ	تعداد قوانین فرهنگی مصوب
۱	اول - رجایی	۱۵ بهمن ۱۳۵۸ تا ۳۱ خرداد ۱۳۶۰	۰
۲	شورای موقت - مهدوی کنی	۳۱ خرداد ۱۳۶۰ تا ۱۱ مرداد ۱۳۶۰	۱
۳	دوم - باهنر	۱۱ مرداد ۱۳۶۰ تا ۸ شهریور ۱۳۶۰	۰
۴	سوم - موسوی	۱۷ مهر ۱۳۶۰ تا ۱۳ شهریور ۱۳۶۴	۵
۵	چهارم - موسوی	۱۳ شهریور ۱۳۶۴ تا ۱۲ مرداد ۱۳۶۸	۱۲
۶	پنجم - هاشمی رفسنجانی	۱۲ مرداد ۱۳۶۸ تا ۱۲ مرداد ۱۳۷۲	۵
۷	ششم - هاشمی رفسنجانی	۱۲ مرداد ۱۳۷۲ تا ۱۲ مرداد ۱۳۷۶	۱۱
۸	هفتم - خاتمی	۱۲ مرداد ۱۳۷۶ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۰	۸
۹	هشتم - خاتمی	۱۲ مرداد ۱۳۸۰ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۴	۸
۱۰	نهم - احمدی نژاد	۱۲ مرداد ۱۳۸۴ تا ۱۲ مرداد ۱۳۸۸	۱۱
۱۱	دهم - احمدی نژاد	۱۲ مرداد ۱۳۸۸ تا ۱۲ مرداد ۱۳۹۲	۷
مجموع		۶۸	

سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰ که در مدت کوتاهی سه دولت بر سر کار آمد و با توجه به شرایط کشور در سال‌های ابتدای جنگ تحمیلی، یک لایحه صرفاً با موضوع اصلاح اساسنامه کمیته ملی المپیک با محتوای اجازه به دولت بر اجرای لایحه تقدیمی تا وصول نتیجه از کمیته بین‌المللی المپیک تقدیم مجلس گردید که البته ایران در دوره‌های منتهی به سال تصویب این قانون در المپیک ۱۹۸۰ و ۱۹۸۴ شرکت نکرد.

منابع و مأخذ

۱. بتوئی، ناصر. قانونمندی فعالیت‌های فرهنگی، شورای فرهنگ عمومی، ۱۳۸۵.
۲. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی هشت دوره، اداره کل فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی.
۳. موثق، محمدرضا. جایگاه مجلس شورای اسلامی در ساختار قدرت سیاسی جمهوری اسلامی ایران، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۲، چاپ اول، ص ۱۶۳-۱۶۴.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۰۹۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی وضعیت ۹ دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه فرهنگ

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه جوانان و تربیت بدنی)

تهیه و تدوین: رضا مستمع

ناظر علمی: سینا کلهر

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. قانون

۲. قانونگذاری

۳. فرهنگ

۴. قوانین فرهنگی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۸/۱